



Budapestre vonatkozó ujságcik

Osztályozás

92

Szerző:

Cím: Nagy Géza

Hely

Nagy Géza

Idő

"1915"

Forrás:

Pesti napló

Személy

Bp.

1915 II. 5.

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Székesfehérvári háziyomda 1915.

Nagy Géza

Érdekes, markáns egyéniség távozott el a magyar tudósok köréből. Nagy Géza, az Archaeologiai Értesítő szerkesztője, az Akadémia tagja meghalt. Tudósok csöndes munkája nem szokott nálunk a tudományos folyóiratokon túl jutni, ha csak nem olyan sokoldalú és konbattáns, érdekes és szembeszökő egyéniség, mint Hermann Ottóé volt. Izzó fajszeretetével és az aktualitások iránt való érdeklődésével és érzékével Nagy Géza sok tekintetben hasonlított Hermann Ottóra azzal a különbséggel, hogy az ujságírói tollat csak ritkán vette kezébe, de akkor szava mindig jelentőségteljesen esett latba.

Nagy Géza Dunán tuli magyar ember volt, a Velencei tó vidékéről való és a főváros konglomerátumába is magával hozta azt a termékeny magyarságot, amelynek Cholnoky Viktor és Eötvös Károly a legragyogóbb példái. Nagy Gézát legelső sorban a magyarok eredete, vándorlása, honfoglalása érdekelte és ezen a téren való kutatásai számos olyan tényt állapítottak meg tudományosan, amely azelőtt ismeretlen volt és amely nélkül ma nem volna teljes az ősmagyarokról való tudásunk. Legutóbb is Vámbéry Árminnak azzal az állításával polemizált tudományosan, hogy Árpád nem egészen bizonyosan történelmi személy. Nagy Géza az egykoru forrásokból igyekezett kimutatni, hogy Árpád igenis élt.

Épp a magyarság iránt való szeretete vitte Nagy Gézát az ősmagyar kutatások felé és nála a szeretet alaposággal párosult, mert az erre vo-

natkozó irodalmat, különösen a bizánci krónikákat, a honfoglaló magyarok ellen vagy velük küzdő népek történetét Magyarországon kevesen ismerték oly alaposan, mint Nagy Géza. Honfoglaláskori sírok fölfedésére és egyéb hazai ásításokra mindig mint a leghivatottabb szakférfiut küldték ki és erre vonatkozó tanulmányai az archaeologiai és egyéb régiségtudományi folyóiratokban sűrűn jelentek meg.

Mindig érdekelte, ami a magyarságra vonatkozott és a közönség körében is ismeretes a „Magyar viseletekről” szóló munkája, amelynek illusztratív részét Nemes Mihály festő készítette. A magyar fegyverekről sem volt senkinek alaposabb tudása, mint neki. Sokoldalú és nagyműveltségű, európai tájékozottságú tudós volt Nagy Géza és minden tudását annak a szolgálatába bocsátotta, hogy a magyarság nagyrahitottságát tudományosan is beh bizonyítsa. Bódog volt és könyvek szöktek a szemébe, amikor a harctéren küzdő magyar csapatok vitézségéről hallott. Igazolva látta állítását, hogy a magyarság az elsőrendű emberfajta közül való. A háboru végét már nem érthette meg, de biztos volt a magyarság jövőjében és ebben a tudatban hunyta le szemét. Minden magyar ember hálájára méltó tudóst vesztettünk el benne és bucsuszavunkat igaz megindulással küldjük feléje. Sz.

A magyar történetírás egyik kiváló munkása, Nagy Géza, nemzeti muzeumi igazgató, a Magyar Tudományos Akadémia tagja és az Archeoló-

giai Értesítő szerkesztője, csütörtökön reggel meghalt hatvanéves korában. Különösen a magyar őstörténet és a magyarokkal rokon népek történetének volt jeles kutatója. Miután elvégezte egyetemi tanulmányait, 1875-ben a Magyar Nemzeti Múzeum régiségtárába lépett és mint díjnok 1881 őszéig működött, közben 1878 végén s 1879 elején negyedévig az Egyetértés országgyűlési tudósítója volt, amit azonban betegsége miatt abba kellett hagynia. 1881 őszén Sepsiszentgyörgyre, a Székely Nemzeti Múzeum örének választották meg s mint ilyen, nyolc évet töltött a székely földön. 1889 végén visszatért Budapestre a Magyar Nemzeti Múzeumhoz, hol előbb a régiségtárban gyakornok, 1891 nyaratól pedig a hadtörténelmi gyűjtemény segédjére lett, majd később a Nemzeti Múzeum igazgatójává lépett elő. 1892. december 4-én nőül vette cseineki Jelinek Elek özvegyét, Zaphiry Helént, Liszt Ferenc egyik legkiválóbb tanítványát. Irodalmi működése: 1883-ban szerkesztette a Sepsiszentgyörgyön hetenkint kétszer megjelent Nemere című politikai lapot. Továbbá ő állította össze a csak Sepsiszentgyörgyről való eltávazása után megjelent Székely Nemzeti Múzeumi Értesítőt (Sepsiszentgyörgy, I—II. rész. 1890—91. t-r.). Önállóan megjelent munkái: Adatok a székelyek eredetéhez és egykori lakhelyéhez (A Székely Nemzeti Múzeum Értesítőjéből mint különlenyomat, Sepsiszentgyörgy, 1883—86.); Magyarország története a népvándorlás korában (a Szilágyi Sándor által szerkesztett Milleniumi magyar történet I. köt.). Egyéb tanulmányai az Ethnografia, a Fejérmegyei Történelmi és Régészeti Egyesület Évkönyve, a Turul, a Századok, az Archeologiai Értesítő című szaklapokban és a Székely Nemzeti Múzeum értesítőjében jelentek meg.